

Posudek diplomové práce

Autorka: Bc. Barbora Kučerová

Název práce: Self-efficacy v tranzitorních momentech se zaměřením na přechod mezi prvním a druhým stupněm základního vzdělání

Studentka předkládá práci, na které pracovala systematicky a pečlivě od zadání tématu. Podařilo se jí proniknout do otázky důkladným studiem literatury. Svým tématem se začlenila do rozsáhlejšího projektu. Bylo proto velmi cenné, že vypracovávala dílčí úkoly svědomitě tak, aby svou práci realizovala v rytmu prací na celém projektu. Takto dobrá spolupráce není v porovnání s dalšími studenty samozřejmostí a byla pro nás přínosná.

V teoretické části autorka postupně rozvíjí téma fungování self-efficacy ve školním prostředí a specificky v přechodových momentech. Čerpala jak ze základní česky psané literatury, tak ze zahraničních zdrojů – od starších po velmi aktuální. Vytvořila z mého pohledu logicky navazující text, který pokrývá řešenou otázku. Za zdařilou považuji kapitolu 3, která pojednává o self-efficacy v tranzitorních momentech. Hledá zde rovnováhu mezi zdroji ke zvládnutí stresu obecně a zdroji k tranzici, které nejsou vázány pouze na koncept self-efficacy. Daří se jí zůstat u jádra řešené otázky. Přehled výzkumů o přestupu mezi 1. a 2. stupněm vzdělávání ukazuje velmi různorodé výsledky a potvrzuje komplikovanost tohoto období, kdy na dítě působí kromě změny sociálního prostředí také výrazné biologické změny související s nastupující pubertou.

V empirické části autorka vychází z výzkumných otázek širšího projektu, ovšem formulace jednotlivých cílů a hypotéz je již výsledkem jejích úvah a společných diskusí. Navazuje popisem metodologie, kdy použila námi navržené dotazníky, jejichž psychometrické kvality během své práce ověřila na souboru žáků 5. tříd (1. sběr dat před přechodem). Za zajímavou považujeme například nedostatečnou diskriminační sílu 3 položek, které se vztahují k vnímání změny jako výzvy. Autorka neopomněla zmínit ani etické aspekty výzkumu.

Zkoumaný soubor je pečlivě popsán. Výsledková část obsahuje přehled výsledků k jednotlivým krokům ověřování hypotéz. Autorka volí adekvátní statistické metody a jejich výstupy předkládá formálně korektním způsobem. Snazší uchopení výsledků umožňuje kapitola 4.2, ve které jsou výsledky znovu přehledně formulovány a interpretovány. Většina předpokladů se nepotvrdila, což je svým způsobem optimistické pro děti z českého souboru, jelikož se nezdá, že by pro ně přechod mezi oběma stupni vzdělávání byl zvláště zátěžový nebo snižoval jejich akademickou efficacy.

K obhajobě bych položila otázku, zda autorka práce při studiu literatury k tranzici mezi 1. a 2. stupněm vzdělávání narazila na nějakou periodizaci přechodového (adaptačního) období nebo zda se výzkumy zaměřují čistě na změny před přechodem a po něm.

Celkově práce splňuje nároky kladené na diplomové práce. Doporučuji práci k obhajobě s hodnocením výborně.

Praha, 4.8.2015

PhDr. Simona Horáková Hoskovcová, PhD.